

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเป็นลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือ
4. รูปแบบการวิจัย
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูล
7. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนเมืองพญา จ.ชลบุรี ที่มาจากครอบครัวแตกแยก ซึ่งมีคะแนนความรู้สึกเป็นปมด้อยในตนเอง ตั้งแต่เปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 75 ขึ้นไป

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเมืองพญา 8 (พทยานุกูล) อายุระหว่าง 12 - 15 ปี ที่มาจากครอบครัวแตกแยก จำนวน 12 คน ซึ่งวิธีการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างดังนี้

2.1 สํารวจนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 350 คน จากแบบสอบถามของนักเรียนที่มีปัญหาครอบครัวแตกแยก

2.2 ขอความร่วมมือกับนักเรียนที่มาจากครอบครัวแตกแยกจำนวน 100 คน ทำแบบสอบถามความรู้สึกมีปมด้อยในตนเอง แล้วทำการตรวจให้คะแนนเรียงคะแนนจากต่ำสุดไปสูงสุด

2.3 เลือกนักเรียนที่ตอบแบบสอบถามได้คะแนนความรู้สึกมีปมด้อยในตนเองสูงกว่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 75 ขึ้นไปจำนวน 25 คน

2.4 สอบถามความสนใจในการเข้าร่วมการศึกษาวิจัยจำนวน 18 คน แล้วสุ่มอย่างง่ายโดยวิธีการจับสลากจากเด็กที่สมัครใจในการให้ความร่วมมือเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 12 คน

2.5 ทำการจับสลากอีกครั้งจากนักเรียนจำนวน 12 คน เพื่อแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มทดลองที่ได้รับการให้คำปรึกษาเป็นกลุ่มตามทฤษฎีเผชิญความจริงจำนวน 6 คน และกลุ่มควบคุมจำนวน 6 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสอบถามความรู้สึกมีปมด้อยในตนเอง
2. โปรแกรมการให้คำปรึกษาเป็นกลุ่มตามทฤษฎีเผชิญความจริง

การสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพของเครื่องมือ

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือ ที่ใช้ในการทดลองคือแบบสอบถามความรู้สึกมีปมด้อยในตนเอง และโปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามทฤษฎีเผชิญความจริง โดยมีขั้นตอนการสร้างเครื่องดังต่อไปนี้

1. แบบสอบถามความรู้สึกมีปมด้อยในตนเอง มีขั้นตอนการดำเนินการสร้างดังนี้

1.1 ศึกษาทฤษฎี คำว่า เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความรู้สึกมีปมด้อยในตนเอง เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

1.2 นำแบบสอบถามความรู้สึกมีปมด้อยในตนเอง จากสุนทรี ศุภรบุญ มาปรับให้สอดคล้องกับประชากรที่ศึกษา ซึ่งเป็นแบบประเมินค่าการให้คะแนนแบบ (Rating Scale) ประกอบด้วยด้านต่าง ๆ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านสังคมและด้านสติปัญญา จำนวน 55 ข้อ นำไปทดลองใช้ (tryout) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเมืองพัทธยา 7 (บ้านหนองพังแค) จำนวน 36 คน นำมาหาค่าความเชื่อมั่นโดยสูตร α - Cronbach ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .95 รายละเอียดของแบบทดสอบเป็นดังนี้

1.2.1 ด้านร่างกาย เป็นข้อความที่ให้ผู้ตอบประเมินตนเองในเรื่องทั่วไปเกี่ยวกับร่างกายของตน เช่น ลักษณะทางกายภาพของตนเมื่อเปรียบเทียบกับผู้อื่น ความเข้มแข็งหรืออ่อนแอ ความบกพร่องต่าง ๆ ในร่างกายของตน ความรู้สึกที่มีต่อตนเองในเรื่องความเชื่อมั่น ความพึงพอใจ การดูแลรักษาความสะอาด การเอาใจใส่สุขภาพ การพักผ่อน จำนวน 8 ข้อ

1.2.2 ด้านอารมณ์ เป็นข้อความที่ให้ผู้ตอบประเมินตนเองในด้านอารมณ์ ความรู้สึกที่แสดงออกต่อสถานการณ์ใด ๆ เช่น เชื่อว่าตนไม่สำคัญ ไม่มีค่า รู้สึกว่าตนเองไม่มี

ความสามารถในการทำอะไรให้ประสบความสำเร็จ มองตนเองในทางลบ มีการประเมินตนเองต่ำ ขาดการยอมรับนับถือ ไม่มีความภาคภูมิใจในตนเองทำให้เกิดความท้อแท้เบื่อหน่าย ไม่มีกำลังใจในการเรียน การทำงานหรือการอยู่ร่วมในสังคม จำนวน 26 ข้อ

1.2.3 ด้านสังคม เป็นข้อความที่ให้ผู้ตอบประเมินตนเองในด้านสังคม เช่น ความเป็นที่นิยมชื่นชมยกย่องในหมู่เพื่อนฝูง ครอบครัวหรือการได้รับการเอาใจใส่จากบุคคลที่มีความสำคัญต่อตน การปรับตัว จำนวน 16 ข้อ

1.2.4 ด้านสติปัญญา เป็นข้อความที่ให้ผู้ตอบประเมินตนเองในด้านสติปัญญา เช่น ความสามารถในการเรียนรู้วิชาต่าง ๆ การมีปฏิภาณไหวพริบในการแก้ปัญหา การตัดสินใจ จำนวน 5 ข้อ

1.3 แบบสอบถามวัดความรู้สึกมีปมด้อยในตนเอง ประกอบด้วยข้อคำถามด้านลบทั้งหมด จำนวน 55 ข้อ ให้คะแนนดังนี้

ถ้าตอบมากที่สุด	ได้	5	คะแนน
ถ้าตอบมาก	ได้	4	คะแนน
ถ้าตอบปานกลาง	ได้	3	คะแนน
ถ้าตอบน้อย	ได้	2	คะแนน
ถ้าตอบน้อยที่สุด	ได้	1	คะแนน

2. โปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามทฤษฎีเผชิญความจริง มีขั้นตอนการดำเนินการสร้างดังนี้

2.1 ศึกษาจากเอกสารและทฤษฎี ตำรา บทความ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดจุดมุ่งหมายและวิธีดำเนินการที่เหมาะสมในการที่จะทำให้ความรู้สึกมีปมด้อยในตนเองลดลง โดยปรับเปลี่ยนการรับรู้ในการแก้ไข ลดและขจัดความรู้สึกมีปมด้อยในตนเอง ป้องกันมิให้บุคคลนั้นมีหรือเกิดความรู้สึกมีปมด้อยในตนเองอีก รวมทั้งวิธีการเสริมสร้างการมองเห็นคุณค่าในตนเองให้กับบุคคลเหล่านั้นเพิ่มขึ้นด้วย

2.2 สร้างและใช้โปรแกรมการให้คำปรึกษาเป็นกลุ่มตามทฤษฎีเผชิญความจริงของ วิลเลียม แกลสเซอร์ (William Glassier) เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างโปรแกรม ตามจุดมุ่งหมายและวิธีการดำเนินการที่ทดลอง แบ่งเป็น 4 ด้าน คือด้านร่างกาย มุ่งเน้นให้นักเรียนมีความพึงพอใจในรูปร่างหน้าตาของตนเอง ด้านอารมณ์ มุ่งเน้นให้นักเรียนสามารถจัดการกับอารมณ์ต่าง ๆ ของตนเองได้อย่างเหมาะสม ด้านสังคม เน้นให้นักเรียนสามารถปรับตัวให้เข้ากับสังคมได้อย่างมีความสุข และด้านสติปัญญา มุ่งเน้นให้นักเรียนมีความพึงพอใจ ยอมรับ และพร้อมที่จะพัฒนาความสามารถของตนเอง ดังนี้

ครั้งที่ 1 ปฐมนิเทศสร้างความสัมพันธ์ภาพ

ครั้งที่ 2 เรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคล (ด้านร่างกาย)

- ครั้งที่ 3 เรื่องความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง (ด้านอารมณ์)
- ครั้งที่ 4 เรื่องครอบครัวของฉัน (ด้านสังคม)
- ครั้งที่ 5 เรื่องการปรับตัวเพื่อความเป็นที่นิยมขึ้นชอบของบุคคลอื่น (ด้านสังคม)
- ครั้งที่ 6 เรื่องความรับผิดชอบต่อบิดามารดาและครอบครัว (ด้านสังคม)
- ครั้งที่ 7 เรื่องความรับผิดชอบต่อการเรียน (ด้านสติปัญญา)
- ครั้งที่ 8 เรื่องการลดความรู้สึกปมด้อยในตนเองด้านความมั่นคงทางจิตใจ (ด้านอารมณ์)
- ครั้งที่ 9 เรื่องการสร้างข้อผูกพันหรือสัญญา
- ครั้งที่ 10 เรื่องการยุติการให้คำปรึกษาและปัจฉิมนิเทศ

2.3 นำโปรแกรมการให้คำปรึกษาเป็นกลุ่มตามทฤษฎีเผชิญความจริงไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ได้แก่

อุปสังฆราช ดร.วีระ ผังรักษ์	สังฆมณฑลจันทบุรี
ดร.ประชา อินัง	อาจารย์ประจำภาควิชาการแนะแนว และจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
รศ.นันทิกา แย้มสรวล	อาจารย์ประจำภาควิชาการแนะแนว และจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตทับแก้ว

2.4 นำโปรแกรมการให้คำปรึกษาเป็นกลุ่มตามทฤษฎีเผชิญความจริง มาปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา และผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อใช้ในการวิจัยต่อไป

รูปแบบการวิจัย

รูปแบบการวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (experimental research) โดยแบ่งวิธีดำเนินการวิจัยเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม ซึ่งผู้วิจัยนำแบบสอบถามความรู้สึกมีปมด้อยในตนเองและโปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามทฤษฎีเผชิญความจริงไปดำเนินการทดลองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเมืองพัทยา 8 (พัทธยานุกูล) อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 12 คน โดยผู้วิจัยทำการสอนด้วยตนเอง ใช้เวลา 10 ครั้ง ซึ่งดำเนินการทดลองเป็น 3 ระยะคือ วัดก่อนการทดลอง ระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผล (randomized control group pretest - posttest design) ซึ่งมีแบบแผนการทดลองดังนี้

ตารางที่ 1 แบบแผนการทดลองแบบระยะก่อนการทดลอง ระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผล (randomized control group pretest - posttest design)

กลุ่ม	ทดสอบก่อน	ทดลอง	ทดสอบหลัง	ติดตามผล
ER	T_1	X	T_2	T_3
CR	T_1	-	T_2	T_3

ความหมายของสัญลักษณ์

ER แทน กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับแบบสอบถามวัดความรู้สึกปมด้อยในตนเอง

CR แทน กลุ่มควบคุม

T_1 แทน ระยะก่อนการทดลอง

T_2 แทน ระยะหลังการทดลอง

T_3 แทน ระยะติดตามผล

X แทน แบบสอบถามวัดความรู้สึกเป็นปมด้อยในตนเอง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลมีขั้นตอนในการดำเนินงานดังนี้

1. ขั้นเตรียมการ

1.1 ผู้วิจัยนำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยบูรพา ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนเมืองพัทยา 8 (พัทธยานุกูล) เพื่อขออนุมัติทำวิจัย

1.2 ผู้วิจัยเข้าพบผู้อำนวยการโรงเรียนเมืองพัทยา 8 (พัทธยานุกูล) และครูแนะแนวเพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ ขั้นตอนการดำเนินการวิจัยและขอความร่วมมือในการดำเนินการวิจัยในรายละเอียดด้านต่าง ๆ

2. ขั้นตอนการทดลอง แบ่งเป็น 3 ระยะ

2.1 ระยะก่อนการทดลอง

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามความรู้สึกมีปมด้อยในตนเองไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่มาจากครอบครัวแตกแยก จำนวน 100 คน โดยผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง หลังจากนั้นจึงทำการตรวจให้คะแนนในแบบสอบถามความรู้สึกมีปมด้อยในตนเอง ทั้งหมดตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คัดเลือกนักเรียนที่มีคะแนนความรู้สึกมีปมด้อยในตนเองเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 75 ได้ไปจำนวน 25 คน แล้วสอบถามความสมัครใจ ของนักเรียนที่

จะเข้าร่วมการทดลองได้จำนวน 18 คน และนำรายชื่อผู้สมัครมาจับสลากเพื่อ คัดเลือก นักเรียนที่เข้าร่วมการทดลอง จำนวน 12 คน หลังจากนั้นทำการสุ่มตัวอย่างแบบง่ายด้วยวิธีการ จับสลากอีกครั้งเพื่อแบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 1 กลุ่ม และควบคุม 1 กลุ่ม กลุ่มละ 6 คน เก็บ คะแนนที่ได้จากการตอบแบบสอบถามนี้ไว้เป็นคะแนนการทดสอบครั้งแรก

2.2 ระยะการทดลอง

2.2.1 กลุ่มทดลอง เป็นนักเรียนที่ได้รับการให้คำปรึกษาตามโปรแกรมความรู้สึกลบด้วยตนเองที่มาจากครอบครัวแตกแยก ผู้วิจัยกำหนดไว้ 10 ครั้ง สัปดาห์ละ 3 ครั้ง ครั้ง ละ 50 นาที เริ่มตั้งแต่วันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2547 ถึงวันที่ 19 มีนาคม 2547

2.2.2 กลุ่มควบคุม เป็นนักเรียนที่ไม่ได้รับการให้คำปรึกษาตามโปรแกรมใด ๆ ทั้งสิ้น แต่เรียนตามปกติในชั้นเรียน

2.2.3 ระยะหลังการทดลอง เมื่อสิ้นสุดการทดลองแล้วผู้วิจัยให้นักเรียน ทำแบบสอบถามความรู้สึกปรกติในตนเองอีกครั้ง เพื่อเป็นการทดสอบครั้งหลัง

2.2.4 ระยะติดตามผล หลังจากทำแบบทดสอบหลังการทดลองเสร็จสิ้น ผู้วิจัยให้นักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมทำแบบทดสอบอีกครั้งเพื่อเป็นการติดตามผล ในวันที่ 19 มีนาคม 2547 ถึงวันที่ 9 เมษายน 2547 ระหว่าง 3 สัปดาห์

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้วิธีของฮาวเวลล์ (Howell, 1997, pp. 458 - 471) ในการวิเคราะห์ใช้โปรแกรมที่เป็นภาษาคิวเบสิก (QBASIC) ของ ผศ.ดร.ไพรัตน์ วงษ์นาม ประจำภาควิชาวิจัยและวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ค่าเฉลี่ย
2. ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
3. สถิติทดสอบสมมติฐานใช้ความวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบ 2 ตัวประกอบเป็นตัวประกอบระหว่างกลุ่มหนึ่งตัว และตัวประกอบภายในกลุ่มอีกหนึ่งตัว (respected - measures analysis of variance : one between - subjects variable and one within - subjects variable) (Howell, 1997, pp. 458 - 471)
4. ทดสอบความแตกต่างด้วยวิธีทดสอบรายคู่แบบนิวแมน - คูลล์ (Newman - Keul procedure)